

CULTURA POPORULUI

«Regenerarea politică presupune regenerarea morală a individului și a națiunii. Nu există regenerare națională fără cea morală.»
FICHTE.

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
Pentru autoritățile sătești 300
Pentru instituții particulare și de stat 400
Iar dela 500 de lei în sus, pentru arhivatorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16.

BUCUREȘTI, 15 DECEMBRIE 1929

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL IX, Nr. 304
Apare în fiecare Duminică

La fel amândoi, dar tot atât de greșiți

Pentru că suntem la scurtă vreme dela moartea lui Clemenceau, fostul ministru president al Franței din vremea marelui războiu, încă se face vorbă prin ziare despre el. Și se scriu despre el nu numai faptele răsunătoare, pe care le a săvârșit în vremea războiului, ci și alte mici amănunte din viața sa, care pot avea farmecul lor.

Mănat de pornirea aceasta scrie și d. Iosif Nădejde, în *Adevărul* dela 5 Dec. a. c., sub titlul «Clemenceau și Bernard Shaw» și spune despre amândoi că aveau aceeași părere despre nepuțința dragostei creștinești de a alina suferințele obștești. Mila umilește și nu lecuiește nimic» spune d. I. Nădejde că are părerea lui Clemenceau.

Tot așa, zice domnia sa, credea Bernard Shaw, scriitorul englez, a cărui bucată de teatru, *Maior Barbara*, s'a jucat în București tocmai în vremea morții lui Clemenceau. În această scriere, Bernard Shaw tăgăduiește că un așezământ creștinesc ca cel al *Armatei Mântuirii* din Anglia, are vreun folos pentru viața obștească. El îl ia în bătaie de joc, «voind să arate că pomenile și preceptele morale nu pot salva sufletele nici dela mizeria morală, nici dela cea materială. Scriitorul englez vede problema exact ca și Clemenceau.

Scrișul d-lui Nădejde înfățișează lucrurile în felul acesta și mergând pe urmele lui Bernard Shaw, ale cărui vederi le înșiră cu părtașia sa sufletească, ne dă alte păreri, tot ale scriitorului englez, după care alte așezăminte ar fi mai prielnice obștii omenești decât pomenile milii creștinești.

E adevărat că domnia sa numește «admirabil» devotamentul *Armatei Mântuirii*, dar zice că tot acest devotament este numai o admirabilă «risipă», cu alte cuvinte fără urmări pentru viața obștească, adică nu poate dregea nimic. De aceia ne pune înainte o privilegiu mângâietoare, fiindcă duce mai bine la împlinire gândul de îndreptare al racilor din sânul obștii omenești. Este vorba de fabrica după vederile lui Bernard Shaw, înzestrată cu toate uneltele cele mai desăvârșite pentru lucrul ei și în care li se dă puțința lucrătorilor de a munci în încăperi igienice a avea toate înlesnirile unei vieți bine rânduite, precum: băi, săli de citire, bibliotecă, biserică, a avea o plată și o viață îndestulată.

Până una alta însă, mai știm că *Armata Mântuirii* are ființă. Vorba este: fabrica aceia de care scria Bernard Shaw cu asemenea rânduieli pentru o viață vrednică, are ființă, ori trebuie așteptată de acum înainte? Căci d. Nădejde scrie despre ea, dar, pe de o parte, o vede ca o înșăllare a lui Bernard Shaw, clădită în mințea lui, iar pe de alta ca o ființare adevărată.

La toate acestea acum, trebuie să i spunem noi că e păcat a da cititorilor noștri știri în felul acesta, fiindcă nu s'nt adevărate. D. Nădejde face cașl alt tovarăș al său de condei dela *Adevărul*, d. I. Teodorescu, care,

scriind despre arderea morților, spunea fără temeii, că acest chip de a isprăvi cu morții înaintează în Europa. Noi i'am răspuns, în *Glasul Monahilor*, dovedindu-i că nu e adevărat. Acum trebuie să răspundem aici d-nului Iosif Nădejde, dovedindu-i că și domnia sa nu cunoaște lucrurile despre care scrie și că nu ajunge o bucată de teatru pentru a să tratezi astfel de materii. Noi avem în această privință amănunte ceva mai multe și am văzut înșine lucrul *Armatei Mântuirii* în Anglia.

D. I. Nădejde își închipuie că *Armata Mântuirii* este un așezământ care dă de pomană. Nu e adevărat. Ea face întocmai ce face fabrica de care scrie domnia sa. Până o fi fabrica aceia, de fapt *Armata Mântuirii* pune la îndemâna oamenilor tot ce Bernard Shaw și d. Nădejde vor să vadă că ar face unele fabrici.

Noi am fost de am cercetat așezământele *Armatei Mântuirii* din mahalaua de hoști *White-Chapel* din Londra. Am văzut acolo săli de dormit curate, săli de spălat, săli de citit și de scris, săli de mâncare, în care mișunau mulți lucrători eșiți din fabrici. Pe cel mai mic preț cu puțință, ei găseau aci pat de dormit, loc de mâncare și încăperi în care putea sta de vorbă cu alții, în care puteau dormi sau scrie. Numai când cineva nu avea de loc chip de plătit, atunci acestea se dau și fără parale. Dar în rânduiala *Armatei Mântuirii*, nu era de a da acestea de pomană, ci de a pune la îndemâna muncitorului cele mai lefene mijloace de trai.

Dar înainte de a fi așezământul d-voastră, unde se adăpostea toată această mulțime? Am întrebat pe însoțitorii mei. Și mi au spus că nicăieri... pe sub poduri, pe unde se nimerea, că nu toți oamenii au locuințe. Mi s'a răspuns întocmai cum știam și eu din scris. Deci *Armata Mântuirii* este un mare așezământ al dragostei creștinești, care umple un mare gol și face ceace nu face alții pentru ajutarea celor nevoiași. Tocmai lucrătorul din fabrică are aci celace nu are în fabrică.

Însoțitorii mei mi-au dat o ceașcă de cafea cu biscuiți ca să văd și eu ce materiale se găsesc la îndemâna lucrătorilor, cum își pot trece vremea cuvințos, iar apoi m'au rugat să rostesc câteva cuvinte lucrătorilor. Și am făcut aceasta arătându-mi părerea de bine că găsesc în tara lor un așezământ așa de vrednic și am să am de povestit în țara mea despre el.

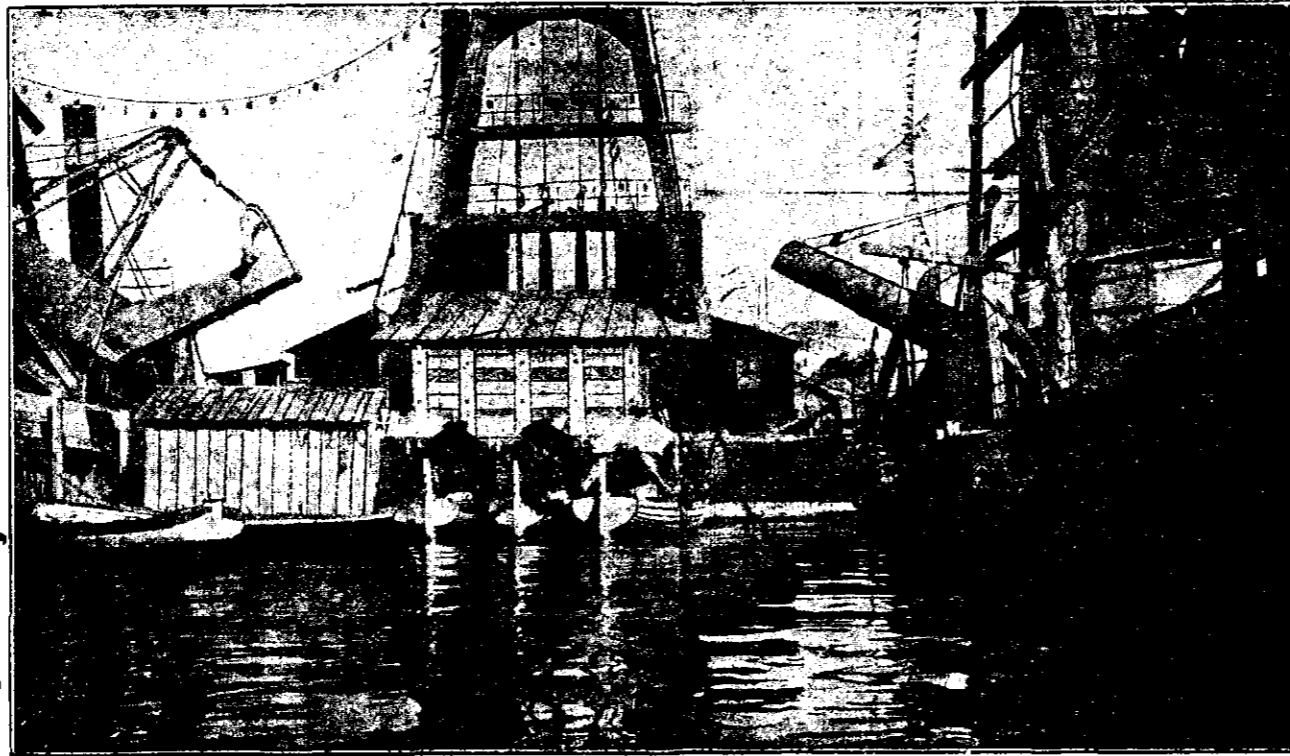
Dacă lucrurile sunt așa, de ce domnii scriitorii dela ziare înfățișează nedrept această măreață pildă de iubire creștinească? Și ce ar fi fost să nu fie unul ca mine care știe ceva mai bine acestea și care să lase lumea să creadă așa?

Oh! cât de nebagată în seamă este lucrarea creștinească! *Armata Mântuirii* este numai o ramură a ei, dar câte altele nu sunt! Despre câte altele n'aș putea scrie!

Cunoașteți-le, domnilor, și apoi scrieți despre ele!

Arhim. SCRIBAN

PE DUNĂRE

Vapoarele în timpul unei serbări, cu steagurile arborate

Fetele plecate la oraș și îngrijirea lor

Dela o vreme pleacă dela sat la oraș tot mai multă lume. Se pare că pricina acestei emigrări este îngreuierea traiului și dorul după un câștig mai ușor. Lumea dela sat a prins și gust de viață mai plăcută din oraș. Se îndeamnă unii dela alții la părăsirea satului, iar după ce au venit la oraș se împart în două părți: deoparte cei cari au fost și rămân cumini, iar de altă parte cei ce cad jertă ispitelor orașenești.

Printre jertle sunt și multe fete, de ele mai ales ne vom ocupa în acest articol.

Voind să le fim acestor fete de ajutor trebuie să începem dela ceasul plecării de acasă. Înainte de a pleca, *Conducătorii satelor*, preotul, învățătorul primarul să le dea sfaturi, de ex. preotul într-o predică, învățătorul la școala primarului în momente potrivite. Întăia datorie de a da sfaturi bune, este de bună seamă a părinților, cari vor pune la inima copiilor lor purtarea cinstită și cumințenia. Soșind la oraș al doilea sfat bun ar trebui să fie altele la Biroul de plasare, care n'ar trebui să fie numai oficial și rece primind oferta de muncă și căutându-i un stăpân. Biroul ar trebui să fie un înrămurat ceace ar putea ajunge dacă l'ar stătu sau chiar l'ar conduce o grupare de femei culte binevoitoare și creștine. Aceste femei ar fi *organismul social* care ar avea autoritate în toate operațiile și intervențiile sale. Fiește biroul ar fi condus de o femeie de bună condiție și cu dragoste de popor.

N'ar trece mult timp, fetele îndrumate de câte un astfel de birou s'ar simți atrase spre locul primei binefaceri și așa s'ar face legături neinterupte între doamnele dela conducerea biroului și fetele venite la oraș.

Existând atunci organul de îngrijire el nu s'ar mulțumi numai cu mijlocirea de serviciu ci s'ar ocupa de toată viața pe care o duc protejatele lui la stăpân în atelier în fabrici ș. a. Înainte de toate ar fi nevoie ca datoriile între stăpân să fie bine lămurite și unora și altora; un regulament de drept și moral li s'ar da fetelor ca o călăuză, un apel stăruitor s'ar face către stăpân ca astfel viața din adăpostul cel nou să fie ordonată și demnă. Însă fetele se mută dela stăpân la stăpân. Acum idealul

ar fi ca între timp până la găsirea unui stăpân nou fetele străine cu totul de oraș să poată fi adaptate într'un câmin etn și bine condus. Căminul s'ar putea realiza dacă societatea de doamne mai sus pomenite ar mișca toate pietrele ca să l'acă și să l'întreie. Printre mijloacele de întreținere ar putea fi contribuțiile din partea clientelor și patroanelor ajutate. Un astfel de cămin ar fi locul de ocrotire.

To te persoanele pomenite până aici ar avea un interes creștinesc și național ca fetele protejate să fie îngrijite din toate punctele de vedere, dar mai ales din punct de vedere igienic. Vizita medicală, baia populară, eventuala internare etc.

Din punct de vedere moral este foarte mult de făcut. În Clujul nostru de ex. ulițărnica este o boală grea. Priviți duminica ulițele parcurile, băncile și umbrele parcurilor și vă veți convinge câte rele nu se nasc din această hoinăreală de Duminică. Ea trebuie reglementată. Ca mijloace de combatere sunt potrivite:

1) *Biserica*. Priviți în Duminică și sărbători bisericile și vedeți că fetele numite mai sus lipsesc. Însă este și în interesul stăpânilor ca ele să treacă mai des pe la altar și să asculte o slujbă frumoasă, un cor bun și o predică plină de învățătură. Stăpâni cari nu înlesnesc această frecventare a bisericii păcătuiesc contra îndatoririi de a cultiva sufletele ajunse în societatea lor.

2) *Distrațiile*. După credința «Astrei», distracțiile trebuie să fie culturale. De ex: Pentru a opri pe fete acasă li s'ar forma

mici cercuri de lectură din patru cinci case vecine, s'ar putea aduna patru cinci fete să citească câte ceva împreună să lucreze și să cânte împreună. Aceasta ar fi o mutare a *șezătorilor* dela sat la oraș.

Mai de parte s'ar putea încerca întruniri de propagandă culturală. Astfel de întruniri s'au făcut pentru ucenici și muncitori și au reușit. Credem că ar reuși și pentru fetele sătence dacă aceste întruniri s'ar ține la o oră potrivită și ar li bine organizată. Întrunirile acestea ar li de două feluri:

1) *Prelegeri practice* în legătură cu viața ascultătorilor, cu ocupațiile lor, cu diferitele mijloace de a trece dela viața de slugă la viața de stăpân la alte cariere și în scopul acesta despre modul de economisirea câștigului lor.

2) *Adunările* acestea ar putea să devină și curs de adulte pentru analfabete. Cu privire la distracțiile la care fetele de cari vorbim nu înțeleg să renunțe, avem de spus următoarele:

Jocul: este o distracție indispensabilă, jocul este sănătos igienic și frumos. El este și o uitare a greutăților zilnice. În special jocul național românesc nici nu trebuie părăsit. Biroul și societatea ocrotitoare amintite mai sus ar avea grijă aceasta ca recreația să nu lipsească din când în când. Mai trebuiesc îndrumări pentru care se cere o înțelegere și muncă desinteresată.

Constanța Bogdan Dulcă

CORBII

Al. T. Stamatiad.

Mă simt atât de obosit
De această viață 'ntunecoasă,
Ca pe o mare furtunoasă,
Adâncă, fără de sfârșit.

Am tot visat, am tot sperat
Cu amăgiri și amănări,
M'am îmbătat de mil de zări
Dar astăzi totu-i spurberat.

Tăceri de doliu mă 'nfășoară
Și corbi într'una năvălesc,
E întuneric, mucezesc,
Și 'n suflet — lată-i! — se coboară.

O cauză dreaptă în parte câștigată

Era și de așteptat, ca după atâtea suferințe din partea corpului de învățători, să se întrunească într'un congres puternic pentru a se pune la punct o chestiune de care atârna situația învățătorilor de mâine.

Dar, aceasta n'a fost o adunare propriu zisă, așa cum sânt de obicei toate adunările; ci ea întrec pe toate celelalte. Dece? Pentru că la drept vorbind întrunirea învățătorilor a făcut ceva.

Au fost multe adunări din acestea. A fost congresul preoților și anul trecut și anul acesta. Dezideratele de anul trecut au rămas așa cum au fost redactate atunci, fără să se facă vreun șgomot pentru ele. Anul acesta pare-se că vor avea același rezultat, deoarece, situația Bisericii noastre ortodoxe române nu se mai îmbunătățește, ci din contră vedem reforme peste reforme, reduceri de fonduri, cum de exemplu al corurilor dela biserică și oprirea de a se mai înființa alte posturi de diaconi.

Iată dar că preoții n'au făcut nimic la congresul lor, pe câtă vreme corpul învățătorilor e de laudă.

Soarta lor era de plâns. Tocmai cel dela care venia lumina, tocmai acela care formează caracterile, e r'a nedreptățit până într'atâta, încât de multe ori era nevoit ca nemâncat cu zilele să vie și să facă lecțiile la școală. Acum să zicem că situația

s'a schimbat nu radical ci în parte, căci după congresul care a ținut trei zile, s'a și a-probat un spor de 106 milioane de lei pentru învățători. Suma în sine e foarte mică, dar s'a scos de undeva și li s'a dat. Însă cum s'a scos această mică sumă, tot așa putea să se scoată și una mai mare; căci dacă ar fi vorba de alegeți, atunci la șgur că fondul de propagandă întrece cu mult mai mult suma de nimic pusă la dispoziția învățătorilor, cu care poate abia dacă se acopere cheltuielile făcute de învățători cu venirea lor la congres.

Acest fond este numai o pospălală, căci situația a rămas aceeași.

Într'o comună din jud. Ilfov, chiar în ziua congresului vizitând o, am căutat să văd și școala. Aici mi s'a plâns învățătorul spunându-mi: «Iată astăzi e 8 Decembrie și eu n'am nici o surcică până acum cu ce să fac focul copiilor. Fac lecțiile în frig. Noroc că am un suflet bun în comună care m'ajută cu lemne cât să mi fac o fiertură pentru masă, că ci altfel aș muri de foame».

Așa dar, începând îndreptarea situației lor, ea urmează să se facă cât mai amănunțită. Căci această mișcare trebuie dusă până la sfârșit cu folos, deoarece o cere bunul mers al școlii, și prin aceasta, acea *eră nouă* pe care o așteptăm.

Diac. V. FUSSU

Jucăriile Moderne

de Prof. Gheorghe V. Lohan

Jucăriile au ajuns astăzi la o adevărată artă. Specialiști, oameni de știință și artă, își concentrează mereu toată capacitatea lor pentru aceasta. Și totuși, nu a ajuns la acel *standard* de perfecție care este de dorit.

Idea generală în construirea jucăriilor americane este aceea ca să sugereze copilului idea de a-și o face apoi el singur. De senul jucării nu este numai o chestie de artă, ci și una de educație. Serii de imitații de animale făcute din carton tăiat în linii cât mai regulate posibil, cu diferite culori cât mai simple, la care este observat cu cea mai mare minuțiozitate proporțiile. Acest model simplu este imposibil de a nu sugera copilului idea practică de a o imita și a o face el singur, cu mâna lui. Și cât este de mare rezultatul acesta pentru copil!

Simplitatea desenului acestor animale tăiate din carton, este atât de naturală și frumoasă, încât lasă copilului impresia vie a animalului și imposibil să o mai uite vr'odată. Varietatea de aceste linii drepte în schițarea

animalelor, este atât de amuzantă, artistică și educativă, încât este imposibil de a nu mișca în copil interesul pentru viața animalelor.

De aceea expozițiile ce au loc în această branșă, sunt în primul loc ocazia pentru o cooperare comună a artistului cu a fabricantului. Artiști, desenatori, fabricanți și educatori, toți au ocazia de a lucra în comun acord prin aceste expoziții, pentru binele și propășirea viitoarei națiuni americane. Responsabilitatea lor nu este mică de loc. Concluziile generale prezente au în vedere de fabricant, sunt în număr de patru: *distractive, durabile, simple* pentruca ușor să fie imitate de copil, și cât mai *artistice*.

Jucăria nu trebuie să fie făcută numai să se uite copilul la ea, ci pentru a stimula în el interes și ocupație. Deaceia în majoritate ele sunt clasate în grupuri cari sunt în legătură unele cu altele. Gustul artistic de asemenea, trebuie să fie un punct esențial în fabricarea jucăriilor. Idea frumosului trebuie dezvoltată în copil, și fără de care o națiune aproape nu poate să existe.

Mănăstirea Plumbuita

Viața Eternă

«Mai lesne va trece funia
prin urechea acului, decât
bogatul în împărăția lui
Dumnezeu».

Luca 18—25

Frate Creștine,

Ascultă ce spune glasul. Domnului în Evanghelia Sa. Pe când Mântuitorul Hristos era înconjurat de popor mult, a venit la El un cărturar și l-a întrebat: «Invățătorule bune, ce să fac să moștenesc viața eternă? A-tunci Iisus i-a răspuns: «Pentruce mă numești bun? nimeni nu este bun fără nu mai unul Dumnezeu. Dar ca să moștenești viața eternă să nu săvârșești adulterul, să nu furi, să nu mărturisești strămb, să cinstești pe tatăl și pe mama ta». Atunci cărturarul a răspuns Domnului că toate acestea le-a făcut. Domnul nostru Iisus Hristos, care știa adâncul sufletului său i-a răspuns: Mergi și împarte toate averile tale săracilor, ca să poți câștiga comoara veșnică din ceruri.

Tânărul cărturar, care era foarte bogat, auzind cele spuse de Mântuitorul, s'a intristat foarte și a plecat. Atunci Mântuitorul Hristos, văzând că lăcomia și zgârcenia inimii lui, a spus apostolilor și popoara care-l înconjurau: «Mai lesne va trece funia prin urechea acului, decât bogatul în împărăția lui Dumnezeu».

Frate Creștine,

Vremurile pe care le trăim sunt vremurile în care omnia aieargă mai mult după avuțiile pământești, decât după comorile cerești. Lupte neînsetate după aur, a adus în omenire, uitarea de Dumnezeu, uitarea și părăsirea de suflet, care este nemuritor, și veșnic. Frica de moarte și de răspătarea dreptului judecător numai îngrozește pe nimeni, fiindcă banul care învârtă lumea în jurul său a pus cu totul stăpânire pe suflete. Diavolul care este potrivnicul omului lucrează zi și noapte pentru a distruge, făptura după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Astăzi bogățiile nu se mai fac prin cinste și numai prin vicieșug, numai prin furtașuguri, ne mai gândindu-se cei care le strâng că dincolo în lumea cea veșnică nu le pot lua cu ei. Câtă diferență între bogățiile de odinioară și bogățiile de astăzi. Bogățiile de odinioară din avuțiile lor făceau milă dând săracilor și celor ne avuți; făceau biserici cu avuțiile lor, se îngrijeau ca și sufletul atunci când se va despărți de trup și va merge dincolo în fața tronului plin de strălucire al lui Dumnezeu, să fie înconunat cu fapte bune, pe câtă vreme bogățiile vremurilor noastre nu se mai gândesc la astfel de fapte.

Unde ai mai văzut tu frate creștine un boier de astăzi să mai facă cu avuția lui vreo biserică sau să dea jumătate din ea săracilor și celor lipsiți de pâinea zilnică, stând muritori de foame pe margine de drum? O! nicăieri!! Împărăția lui Dumnezeu este mare și veșnică și acei care și-au perdat sufletul, îngrijindu-se numai și numai de trup petrecând, bând și veselindu-se, cu greu vor intra în lăcașul vecilor. Mai degrabă va trece frânghia prin urechile unui ac, decât aceștia să vadă mărirea lui Dumnezeu. Pofta inimii, a pus stăpânire, a întunecat scânteia

din scânteia Dumnezeiască, orbind o și asurzând-o.

Ochii sufletului acestora s'au întunecat, urechile lor s'au infundat. Ei nu mai văd în lumea aceasta decât avuțiile petrecerilor murdare, răutățile, nedreptățile și tot ce poate întuneca sufletul. Pașii vieții lor nu mai sunt călăuziți pe drumul acestei vieți de Dumnezeu Atotputernic, ci de diavolul care stăpânește adâncurile întunecului. Tânărul cărturar din Evanghelia este în fruntea lor, el este pilda cea rea a tuturor care strâng avuții și la fapte bune nu se gândesc. Pe drumul vieții noastre sunt două cărări puse de la început nu este dată și judecata de a putea deosebi binele de rău.

Dacă judecata noastră este întunecată de diavolul, nu vom merge decât pe cărarea plină de mărăcini, care duc spre fundul întunericului, unde este plângerea și cămășirea dinților. Dacă judecata noastră este limpede și dreaptă, căutând în orice moment binele, adevărul și cinstea, nu vom merge decât pe cărarea cea presărată cu florile pline de bucurii ale acestei vieți și ale celei de veci.

Luăți pilda acei care ați părăsit sufletul. Ascultați cum va învăța acel care ține lumea aceasta în palmă și căutați ca sufletul vostru, mâine când va suna ceasul morții să nu fie lipsit de bunătațile cerești. Acestea le veți căpăta foarte ușor, puțin dacă veți sta în loc și vă veți gândi că în lumea aceasta nu sunteți decât trecători și tot ce străngeți, nu veți merge în mormânt cu nimic. Curmați cu răutățile, curmați cu bogățiile, care în lumea aceasta se spulberă ca praful în vânt și pregătiți-vă comori în ceruri unde nu le mai poate strica nimeni. De veți face aceasta, multă bucurie va fi în ceruri.

Amin

Pr. Dem. I. Iliescu

Cetiți și răspândiți

„Cultura Poporului”

Dragă Zoifičo,

In ceardacul dela căsuța Lu-xandei este o plăcere să stai. Acolo ea și face vacul și, la orice oră din zi, până către seară acolo o găsești. Stă înconjurată de prieteni cărora le dă sfaturi și ajutoare. Eu fusei norocoasă d'o găsi singură și o luai iar la cercetări, căci d'acuma să știi că viața ei mă intristează foarte mult și o și povestește ea ca pe 'Nșir' te Mărgărite.

— Iau de unde am lăsat, că știu, știi și tu Babă-Vișo, că după spectacolul la care am fost mar-toră fără să cunosc cauza lui, nu mai mă puteam liniști și când a-dormii, despre ziua visam tocmai codricelul meu de pâine pe care nu mi-l dete bunca nici când mă deșteptai din somn și răstăta 'mi zise:

Ai, sculați-vă șlăcăilor, lua-ți și hainele pe voi, că plecăm la vie.

Eu și Costică, ne uitam lung, că nici nu știam cea ce este via. Căruțele erau în scurt pline cu lei de fel de coșuri, lăzi, butoaie, legături cu haine și cu rufe, saci cu zarzavaturi, cu porumb, fasole, geamantane, coșnicioare cu fructe și cu merinde.

Buta, striga la Ion vizitiul, la Mama Stana, la Moș Ilie, la vechiții din curte, la țărani cari ur-caseră lucrurile în căruța și pe toți îi insulta.

Ea, nu știu unde s'a urcat, că doar cu noi în căruța cu coviltir n'a fost. În ea eram eu cu Costică și cu Mama Stana, care, la rândul ei, blestema pe Buta. Ală-turea cu noi venea bietul Corbea, cănele născut odată cu mine și cari era cel mai bun tovarăș al nostru, căruia îi povesteam toate necazurile noastre și Cărlănică, murgul născut tot atunci.

În vizitiul, ne-a băgat în toate fășurile, ne-a suit pe toate mu-chile, ne-a izbit de toate steu-rile, că era beat și ceia ce am pățit pe drum dela Glodeni și până în Valea Voivozilor, unde era via noastră nu am uitat nici acum.

În spatele trăsorei noastre era un car la care trăgeau patru boi moldovenești; la o răspântie carul a venit peste noi; cornul ascuțit al lui Plăvan a intrat în coșul trăsorei și a răbit în sacul cu fasole pe care ședeam și l'a găur-it d'a început să curgă boabele peste noi. Stana ocăra, Corbea lătra Cărlănel nechea; iar noi țipam de frica risipei așa de tare, încât ne pomierăm cu Sipiă ispravnicului, că vine să vada ce s'a întâmplat.

Noi ne îngrozirăm de primej-dia cascadei, de fasole, care se vărsa din sac, dar Stana, Stana de ce-o îi țipat și ea și de ce nu s'au priceput să facă cea ce făcu Sipiă? Leșinat de rău el luă iute un steap dela un mără-cine prinse cu el gaura dela sac și cascada se curmă spre bucu-ria noastră.

Când cu chiu, cu vai ajunse-răm la vie, era prin Septembrie;

Răvașe Intime

La vie

eu și fratele meu, rămăseserăm încremeniți. Strugurii atârnați pe coarde suite pe arac, vițele urcate până-n vârful cireșului pietros, împodobite cu ciorchine, cu foi late și crestăte așa de minunat, erau frumuseți nevisate de noi.

Când gustaram și boabele negri, roșii, aurii, cine mai ne putu scoate din vie? La ospaț ședeam zilnic cu struguri, mierlele, franciogii, grangurii și vrăbiele; iar la masă nu mai mâncam nimic și Buta ne blestema:

Crăpași, crăpași fierțură hufi-ților, crăpași nu m'am prăjit eu zădarnic la mașină, nu l.

Iar v'aji îmbubat cănilor cu struguri, iar am să vă spun lui tata-tău. Eu, când o vedeam așa rea și urată, fugeam de ea, frate-meu o'ngăna se strămba la dânsa pela spate, iar când era prins mănca bătăe cu papucul până i se umilau unele părți ale corpului, săracul!.. La cules ne era mila de strugurii călcați sub picioare și de tescovina strânsă cu teacul. Ne certam cu oame-nii să nu culegă strugurii, să'i lase pe coarde mereu.

Ce aveam cu ei? De unde să știm noi că bogatei toamne îi urma ursuza iarnă și că vinul e câștigul cultivatorului? Nici tata, nici banica nu vorbea cu noi de cât cu restul de brau, cu giordă, cu bicul Stoian, care nu să-

rea decât pe spinarea lui Cos-tica, eu fugind dela ceartă, Te-odora fiind mică în albie și ma-ma nicăieri!..

De durerile mele, de dorul după mamă, vorbeam cu Corbea și cu papușea, pe care o țineam ascunsă sub pat ca să nu mi o arunce Buta'u foc. Într'o zi m'auzi Stana tânguindu mă și ea-mi zise:

Nu mai plânge fata mea ci-dute iate'n vârful viei, d'acolo te așteaptă cucoana Lisândrina.

— Ce e aia vârful viei? zisei eu.

— Ce nu știi? Uite aia e vâr-ful viei și-mi arată cu mâna în cotro s'apuc.

Sburai ca fulgerul descultă cum eram, de-mi săngerai amândouă picioarele, găsi pe mama aștep-tându mă plângând la rădăcina cireșului pietros. Mă mângăie, mă saruta, mă'ninse c'un șorțu-lej fumos de mătase albăstră și fugi ca năluca, zicându-mi: Să nu spui nimănui că m'ai văzut, la nimeni decât fraților tăi, să mă iubiți și să m'așteptați că vin pentru voi. Plângeam cu obida și de mama și de picioare că nu știam pe unde să m'a'nțorc și ce să'i spun Butei cari mă striga furioasă... și mă blestema.

Cu bine aia, data Zăjică.

Baba Vișo

Decalogul celor căsătoriti

de Gheorghe V. LOHAN

Există la New-York o so-cietate, «Poor Man's Lawyer», care dă gratis consultații ju-ridice oamenilor săraci. Unul dintre departamentele acestei societăți este acela relativ la relațiile de căsătorii. Din in-tința-i experienței, departa-mentul căsătoriei a alcătuit un decalog pentru bărbați și altul pentru femei, ca să poată dura liniștită legătura dintre soți.

DECALOGUL BĂRBA-ȚILOR: — 1) Fii generos, după cum te lasă punga. O femeie așteaptă ajutor dela bărbat. Ea ține în seamă e-fortul sincer și e tolerantă cu nenorocirea, dar face dife-rență ascuțită între nenoroc și leno. 2) Nu-ți băga nasul în treburile curat casnice ale femeiei. Ea în genere e mai pricepută să aranjeze, după mijloacele ei bănești, confortul gospodăriei. 3) Fii vesel și stai de vorbă cu nevasta. 4) Apreciază eforturile femeiei de a face casa curată, confortabilă, poftitoare. Ajut'o în aceasta. 5) Fii tot timpul căsătoriei amantul nevestei tale. 6) Nu te certa pentru toate fleacurile. 7) Stai de-

parte de familiile voastre și focuește în altă ocdie decât aceea a nevastii tale. 8) Nu-ți lua chiriaș în casă, lângă ne-vastă. 9) Fii curat și îngrijit. 10) Fii drept și bun cu toți copiii voștri.

DECALOGUL PENTRU FEMEIE: — 1) Nu fii mână spartă cu banii bărbatului. 2) Țineți casa curată. 3) Fă-te atractivă, ca bărbatul să nu-ți tragă chiulul. 4) Evită aten-țiile prea accentuate ale ce-lorlalți bărbați. 5) Nu te opune ca tatăl să împie discipline copiii săi. 6) Dacă ai casă, stai la casa ta și nu-ți petrece prea multă vre-me cu mama, ca pe vremea feteii tale. 7) Nu cere con-tinuu sfaturi dela alții cum să-ți duci gospodăria. Mai gândește cu propria-ți minte. 8) Nu-ți micșora bărbatul în fața străinilor. 9) Zâmbește, nu fii indiferentă. 10) Fii me-nimă și cu tact. Bărbații sunt mai la urma urmei, tot copii.

Aceste decaloguri au un singur defect; cetitorii și ce-titoarele acestui ziar, s'au conformat demult acestor re-guli. Sfatul e de prisos.

Sărmanul sculptor!...

de NICOLAE GRAUR

Zorile surădeau în oglinda la-cri-milor nopții îndoliate. Departe.. departe... acolo unde nu poți pur-ce decât cu gândul, un sculptor sărman, își îngăna viața cu moartea, având partașe cea mai crudă suferință: Copila lui!.. Alungat cândva de tristețea bu-curiilor, părăsi pământul pe care văzuse lumina zilei și porni greoi pe o corabie cu pânze în largul lumii...

Portul pe unde și-a luat sborul nu-l știu, fiindcă, nici el, nu l-a știut atunci. Intrând în serviciul căpitanului acelei corăbii, găsi popasul oropsirii sale în sufletul unei lemci de rând. S'au înțeleș așa cum se înțeleg două pasarele cu puii morți și cuibul spart!..

Și mult ce se iubeau!.. Cu-rând avu fericirea să admire la sânu-i roz, o plămuitre de inger cu părul blond și ochii căprui!.. Dar valurile mării, învidiindu-i, năvăliră furtivoase pe puntea corăbiei cu joc de fulgere... într-un amurg de seară, răpindu-i-o. Sărmanul sculptor se avântă, ful-gerător, în valurile nebune... dar în zădar. S'a dus!.. Apoi, în-genunchind pe puntea corăbiei năvălă către ceruri groasnicu-i blestem. Infuriată, marea se na-pusti peste corabie, înghițind-o. Nimic nu mai viețuia din corabia înghițita de valuri!.. Nimic!.. Dar revarsă-tul zorilor surprinse va-lurile mării, jucându se cu corpul sculptorului, ca r e e, înălțând de un colac de salvare, străngea la pieptu i copila, mai mult moartă, decât vie!..

Într'un târziu norocul făcu să fie svârșit pe un banc de nisip. Unde, na știa, fiindcă nu cunoș-tea!.. Foamea copilei îi îndemnă să viziteze împrejurimile și, mare nu i lu m rarea, constatând că au fost aruncați pe o insula pustie, departe de lume, departe de viață, dar aproape de moarte!..

Negăsind altă scăpare, își în-jgheba din câteva crengi o în-chipuire de căscioară, hrânindu-se cu fructe, culesse de copila lui din bogăția arborilor fructiferi cu care erau împodobite vaille. Gă-sind pe malul mării un fel de unealta de fier, se gândi c'ar fi minunat, ca în amintirea soției sale, turată de nebunia valurilor mării, să-i sculpeze chipul, în-genunchiat, în chip de rugăciune, în fața unei troițe. Auzind aceas-ta, copila îi sări de gât de bu-curie.

Și zi cu zi se scurse nepăsător doi ani de-a rândul, fără să aibă puțința să părăsească insula pe care valurile vieții i-au aruncat. Statuia soției sale, devenia din ce în ce mai frumoasă sub răsna uneltei lui rudimentare. Tiera mai mare dragul să li văzut lucrând toată ziua sub un um-brar, în timp ce copila îl culegea fel de fel de fructe, cățărându-se ca o rază de lumină prin arborii încărcăți de poame. Și așa de rău ce i făcea sculptând statuia s țiel sale din pur și simpla a-mintire, încât frânturile pe piatră, ce săreau de sub lovitura uneltei, parcă se repeau din propriul lui suflet!..

Și așa trăiră zi e lungi de su-ferință, până ce, într'una din zile

zorile surădeau în oglinda lar-ri-milor nopții îndoliate. Statuia era gata. Cu gândul dus la amintirea soției, sărmanul sculptor, privea cu ochii înroșurați copila. Era un timp posomorât. Părea că vrea să plouă... Și cu toate astea nu îndrăneea. O f t a n d , pre-lung, sărmanul sculptor, întinse mâna către statuia soției sale, murmurând copilei:

— «Aceasta este mama ta, sărut-o!.. Lacrimile îi inundară vijelios, obrazii. Copila începu să plângă... Străpuns de un fior, covârșitor, se avzârli, ca o fiară, la picioarele statuii, plân-gând șgomotos!..

Se înopță!.. Pretutendeni tă-cere!.. Norii de vorbură aieargu sprințari pe coastele cerului vâ-năt!.. Incepu să pice!.. Două picături de ploaie se lăsară, din sbor, pe capul statuii, năvălin-du-i pe obraji... Atență, copila zări picăturile pe obrazii statuii și — speriată — se aruncă în brațele tatălui său, îngănând: — «Tată... scoal'tată... scoal'tă... că plânge mama!..

Dar n'apucă să rostească bine ultimele cuvinte și fură trăsniți de un fulger, rătăcitor pe zările aprinse!..

A picat dia ceruri o panglică aprinsă, urmată de un zgomot și... atât!.. Lacrimile cerului pi-cau... Vai plângea cerul!.. Noap-tea își risipi dolii pe vai... peste munți... peste ei... săpân-du-le în neguri mormântul!..

Trăsnit — sărmanul sculptor, își dete sufletul, strângându-și în brațe copila, la picioarele statuii soției sale, care, stând în-genunchiată în fața troiței de piatră, se ruga pentru sufletele lor!..

... Și poate că și-acum s'ar fi rugat, dacă vremea nu s'ar fi în-durată de ea, îngropând o în pământ!..

Corpul didactic profesional

I. Puițel

Absolvent al Școalei Su-perioare de Arte și Meserii din Iași d. I. Puițel este un-ul din elementele de valoare care s'a consacrat muncii ca să dea în tot cuprinsul țării noastre elevi, ciraci, cari să-i facă numai cinste; pentru profesor de tehnologie și mai-stru de lucrări practice la Școala Superioară de Arte și Meserii din București, el a preferat măcar o singură clipă să-și facă datoria cu priso-sință și cu dragoste.

Mai e profesor de desemn la Școalele industriale din Ministerul Muncii. Inginer tot pometrul, cunoscut și apreciat face cinste și acestei intere-sante ocupațiuni.

Bun și blând, amabil și a-fabil, d. I. Puițel este o fi-gură, în corpul didactic pro-fesional, care îl onorează și pe care îl onorează.

Rugăm stăruitor plății abonamentul

Lăutarul Cărărie

Dem. I. Iliescu-Palanca.

Umbră serii de toamnă se perdului peste sat. Soarele, roșu ca o masă de jeratec trecu din-colo în alte zări, să lumineze alte grădini, alte țări. Frunzele plopii din grădina mai foșnesc o clipă și apoi cad îngălbenite la pământ. Cerul trist și poso-morât privește în văile adânci cum mor florile, cum mor oglicii, trecând nevinovate în lumea veșniciei. Codrul se leagănă încet sub aripa vântului de toamnă, numai Cărărie lăutarul varsă lacrimi de dor, trăgând cu arcu-șul pe strune.

Scund și uscat la față, cu ochii aprinși, cântă cântecul vieții lui și al tuturor. Felinarul din căruciuma scundă, își trimite razele lui orbe pe sub mesele și scaunele în desordine. Doi la o

relor, spunând parcă: am venit să vă schimb doina și cântecul, am venit să vă aduc jalea și dorul de prin meleagurile triste ale întinsului pământ.

Cântați căci numai voi știți să cântați jalea și bucuria, cân-tați, căci sufletul vostru este numai cântec, cântați, căci voi sunteți poporul cântecelor, po-porul din struna cărucia a eșit expresiv doina și dorul bucuriilor de altă dată. Cântați, căci voi știți să lăsați să pice lacrima o-dată cu frunza n'galbenită, cân-tați, căci voi știți să săltați de bucurie când îmboboesc viorele-le cântați căci voi sunteți numai cântec. — Cărărie ascultă glasul vântului cu arcușul încremenit pe strune. Oită și trase arcușul, iar după el începu încet:

«Trage bobii și mi ghicește
«Omu de ce n'abărănește
«Codru de ce se jălește
«Șapoi mână bade boii...
«Codru de zăpădată grea
«Voinic de inimă rea
«Șapoi mână bade boii...

«Șapoi mână bade boii. Cără-rue ducea viersul lung, mănând cu arcușul parcă plavenii pe drumul lung al pământului. Vântul îi ținea hangul, lara viers-ului și-l ducea departe pe aripa lui până la marginea zării.

«Șam să las cu jurământ
«Cine n'a băga 'n pământ
«Șapoi mână bade boii...
«Să mi facă tronul de nuc
«Și capacu polet
«Să nu putrezesc curând
«Șapoi mână bade boii...
«Și să-mi scrie pe capac
«Tot ce am iubit cu drag,
«Șapoi mână bade mână...

Mai dă-ne câte un cîncec în sănătatea gherului, că prea ne unge la inimă; și zăi mai pân'o sta vântul; dacă vântu o sta poi-măine, până atunci să ne zici tu ziseră drumeții privind căruciu-marul cum toarnă'n liură.

Urlă vântule, urlare i de capul vrăgmașilor, cântă țigane că mâine e mâine și azi e azi.

— Și până mâine mai este noapte, zise Florea dând noroc cu cinzeul.

— «Pe cărăriea vieții mele zile triste-am petrecut. Pe cărăriea vieții mele de-am avut de n'am avut, La nimenea n'am cerut. Cărăriea ridică ochii spre ta-vanul dughenei, ducând tot o-dată și arcușul trluid sunetul. Oht! lasă ochii spre scripă. Inecat în lacrimi și stias îngăna:

Foaie verde foi de fag
A murit cin'mi-a fost drag.
A murit acum un an
Făcând pe plac la dușman.

O să mori și tu; o să murim cu toții; pământul e mare, e lung și lat, adăuc și fără mar-gini. Atunci vioara ta v'a pleni și inima ta va încremeni, și în urmă va rămâne cântecul tău de care-și va bate joc nebulii. Vântul atunci o să tacă pentru tine și tu n'o să l mai îngăni cu viersul. Viersul tău e rupt din

inimă ca și lacrima care pică pe scripă. Lacrima se usucă, viersul se pierde, cântecul se stinge și tu, tu rămâi tot un lău-tar și pe lumea vecilor. Cântă, că urlă vântul. N'auzi cum se scutură frunza? Cum pică moar-tă pe cărărie, n'auzi cum buhuc bufniță? Cântă, că mâine e mâine și azi e azi, zise vâlceleanul ridicând liura și turnând.

— Și până mâine mai e noap-te și noaptea e lungă cât o viață de om și tristă ca o viață de om și întunecată fără lumină ca un suflet de om păcătos, răspunse Florea jînând strâns în mână cinzeul.

Când moare omul fără lumă-nare e păcat, când moare nes-povedit e și mai păcat, când moare neîmpărtășit cu trupu Domnului de șapte zeci și șapte de ori este păcat. Așa au murit ei, toți ai lui Dunăre bogatu, trebuie să fie un blestem mare la ei.

Hei, Florea, bătrânul Iordan

Momente de gândire, în satul meu

de TH. ZAHARIA

Nu sunt umblat, pentru că să mă apuc acum să descriu locurile prin care am umblat. Dar zilnic străbat același drum și aceleași locuri: de acasă până la școală și... dela școală... acasă. Patru drumuri pe zi, de plimbare prin satul meu. Dar nu aceasta vreau eu să spun acum ci—vreau să spun, că oricâteori sunt pe drum spre școală sau spre casă, drum care este destul de lung, căci stau departe de școală, îmi răsăr în minte atâtea gânduri — ce se sălășlesc în sufletul meu, gândiri asupra satului meu— asupra vieții pe care o duc sătenii astăzi, în acest sat, în legătură cu ceea ce singur pot cugeta: «cum este oricum ar trebui să fie».

Desigur că satul meu — este ca și toate satele, căci dacă vorbesc de satul meu, vreau să înțeleg, că multe sate din țara noastră — sunt la fel sau invers: mai bine sau mai rău.

Sătenii sunt în mare număr plugari — deci de meșerie: «plugari» sfânta meșerie — și sunt străni legați de bucatia lor de pământ, pe care o muncesc cu atâta drag.

Săteanul din satul meu este creștin — dar nu creștin evlavios, care nu lasă să crească iarbă pe cărarea ce duce la casa Domnului Christos. Școala... barm, este o zeitate, în fața săteanului — Nu mă laud, ca fiind învățător dar repet, că săteanul din satul meu, a auzit glasul școlii: «lumină cât mai multă lumină» — și își trimite copilul la școală, de drag și nu silit, iar la vreo șezătoare... apoi numai încap în cele două încăperi.

lăță, veți zice, oricare veți citi aici, că: «satul meu e un sat ideal», zic și eu, dar ușor de bine până acum, dar acestea nu au puterea să facă din satul meu, un sat ideal. Pentru aceasta — știut este că: «ogorul plivit, nu are burueni» însă, în satul meu, am încă de scos la iveală multe lipsuri.

Și să încep:
1) Lipsa «spiritului de economie. Săteanul (și vorbesc) acum în general, după cum am spus dela început nu este econom. Nu s'a sădit în sufelul său «spiritul de econo-

mie» care este bazată existenței omului a unui sat ba chiar a unui stat. Nu cunoaște oare, parabola «Fiului risipitor?» Se muncește mult, dar puțin se câștigă. Bătrânii noștri, zice-se că legau banul cu nouă noduri... Atunci ce vom face? Desigur că vom căuta să sădăm sămânța economiei, în satele noastre. Învățătorul și preotul cei mai apropiați de sătean, să-i arate, că strângând puțin, câte puțin și întrebându-l banul nu mai pe lucruri folositoare ci nu să și îmbrace copiii în strae nemțești în mătăsuri scumpe așa cum noi cu toții, vedem a se face și la sate. A perit frumosul port românesc, atât de plăcut și frumos, admirat de străini!.

Și toate acestea, din ce cauză? Știut este că din cauza lipsei «economiei» Se aruncă banul pe toate fleacurile și sărăcia la ușă bate... În dese adunări, să se îndemne săteanul a și depune banii la banca de economie, făcându-l să înțeleagă că aceasta înseamnă: bani albi pentru zile negre, înseamnă bogăție și beșug.

2) Lipsa spiritului de tovarășie.
Săteanul încă nu știe că: «tovărășie este temelia pe care se razimă munca rodnică». Ei nu au aflat, că prin «tovărășie» munca pare mai ușoară mai puțină, dar mult mai rodnică fiind făcută repede și la timp. Aceasta ne trebuiește mai curând. Deaceia, o altă grijă a celor doi apostoli este și aceasta.

Nouă ne este drag, și câte reviste de cultură a poporului nu vorbesc pline de răvna de a vedea satele noastre, din starea în care sunt înmormântate pe o treaptă mai sus dela pământ?

Dar oare, numai acestea sunt lipsurile? Eu am vorbit puțin, numai despre acestea două, dar rog, ca să se gândească cât mai mult spre celelalte lipsuri, care sunt multe și nu puțin.

Așa dar, noi care dorim ridicarea satelor, să pornim și la lucru, fiecare, așa după cum Domnul Hristos ne va arăta, căci știut este, din cartea sfântă, că El, întovărășește orișicând pe acia, din sufletul cărora, isvorăsc numai gânduri frumoase și cugete folositoare tuturor.

LUPTA CONTRA ȘOARECILOR purtătorii bolilor molipsitoare.

Șobolanii, guzganii, cloțcanii, chițcanii, numiți într'un cuvânt șoareci, aparțin genului rozătoare care cuprinde vre o șasezeci de specii.

Șoarecii sunt dușmanii cei mai numeroși și de temut ai grâunțelor, găsindu-i cuibăriți în special prin dușumelele hambarelor, docuri și brutării. Sunt purtători de o mulțime de epidemii, dintre care cele mai de temut pot fi: *ciuma, cancerul, tuberculoza, tifosul, diverse boli de piele, turba și trichinoza.*

Ciuma, — numită și pesta bubonică, exprimată prin *moartea neagră*, — este o boala *infecto-contagioasă, epidemică comună la om*, dar și la unele animale, în special la rozătoare. Pesta este transmisă la om direct sau indirect prin intermediul *șobolanilor și al purtătorilor.*

Puricii de pe guzganii pestoși în agonie, poartă microbii ciumei în tubul digestiv. Astăzi se știe pozitiv că cele mai multe cazuri umane de ciuma, se iau de la guzganii ciumați aflați în grâunțele ce se aduc cu vapoarele și corăbiile de pe un continent pe altul, iar focarele acestei boli sunt porturile.

O altă boală epidemică la șoareci, și poate transmisibilă și la om, este *cancerul*

În lucrarea D lui Dr I. Gheorghiu, «Contribuțiuni la problema actuală a cancerului» se citează câteva cazuri din care rezultă că șoarecii sunt cei cari dau tributul cel mai mare cancerului.

D-șa descrie și luptul următor care pare a fi datorit tot șoarecilor: *In trei brutării, cei trei brutari au murit de cancer al tubului digestiv, după care, alte două cazuri de cancer s'au produs și la fratele unuia din acești brutari, care, locuind într-o casă vecină, a murit și el de cancer al ficatului.*

Lupta contra șoarecilor nu este mică, într'un sat o țoată la mea caută să i stărpescă acolo unde apar; pe lângă aceasta, șoarecii, se prădesc foarte repede.

Câți șoareci se pot naște într'un an, numai dintr'o pereche.

Într'o lucrare apărută în biblioteca Agricolă Populară și intitulată «Șoareci de câmp», d-l Inginer Agricol A. D. Carabela arată că șoarecii nasc de 4—6 ori pe an, de fiecare dată câte 10—12 pui, cari devin maturi și în stare a naște după șasezeci de zile; astfel că într'un an, o pereche de șoareci, dinpreună cu puii ce vor naște și ei la rândul lor, produc până la 9000 de șoareci.

Cât trăesc șoarecii?

Așa dar șoarecii rezultați numai dela o pereche, sunt considerabil de mulți. Dacă viețua lor n'ar fi mai mică de 20—22 luni, dacă majoritatea lor n'ar îngheța iarna, iar în timp de vară mulți din ei se înecă din cauza numeroaselor ploii torențiale, epidemiile ce i bântuie nu-i ar distinge atunci, desigur șoarecii în scurt timp ar întrece cu mult populația globului, — care poate nici n'ar avea cu ce să-i hrănească.

Pagubele produse de șoareci, se cifrează la milioane.

Statisticile engleze arată că înainte de anul 1921, șobolanii pricinuiau Angliei, pe fiecare an, pagube de peste cincisprezece milioane lire.

Deasemeni se mai arată că, cerealele distruse de șoareci în anul 1914 în Statele Unite ale Americii, au costat peste un miliard dolari; iar Anglia, Franța și Germania, au avut pagube de sute de milioane aur.

Măsuri pentru stărpirea șoarecilor.

Guvernul englez alarmat de imensele pagube produse de aceste rozătoare, a luat măsuri severe, sancționând legi cari obligă pe fiecare proprietar să-și ucidă în termen de un an șoarecii de pe proprietatea sa, altfel judecata îi poate condamna chiar la un an închisoare.

La Paris, șoarecii au avut o noare unu *congres internațional*. S'au făcut vizite speciale la Institutul Pasteur prin mahalatele Parisului, și prin portul Havre, cu scopul de a-i distruge prin mijloacele cele mai practice și eficiente. Tot la Paris a luat ființă și o ligă contra șoarecilor.

Danemarca a făcut până acum mai multe legi contra șoarecilor. Nici locuitorii din India și Japonia nu privesc cu indiferență a ține-dusă de Europeni, deoarece multe experiențe din Europa sunt puse de ei în aplicare.

Orașe amenințate de o invazie de șoareci ciumați.

În Iohanesburg și în Transvaal (Africa de Sud), o invazie de șoareci ciumați amenință de curând populația acestor ținuturi de 800,000 locuitori. Pentru distrugerea lor sau întrebuițat gaze asfixiante și tranșee.

Oameni mâncați de șoareci

Se citează cazuri când șoarecii au atacat nu numai culturile de cereale, dar terminându-le au trecut la magazii, și apoi au atacat chiar oameni voinici, doborându-i și mâncându-i; lăra a mai socoti și pe acii bețivi găsiți stâșiți prin șanțuri.

Tot pisicile sunt cele mai sigure mijloace de stărpirea șoarecilor.

Pentru combaterea șoarecilor sunt mijloace multe și variate: pasta cu fosfor, stricina zmeștecată în grâunțe, baciliile tifosului, capcanele etc., dar cele mai sigure mijloace, sunt pisicile. În portul Havre se alină o crescătorie de pisici, care se hrănesc numai cu guzganii.

Astfel fiind de o așa de mare importanță pericolul de contaminarea prin epidemii și pagubele materiale cauzate, ar trebui ca șoarecii să nu fie priviți cu indiferență de până acum.

În România, unde șoarecii sunt tot atât de numeroși ca și în celelalte state, chestia lor nu a fost discutată decât numai ca o simplă curiozitate.

Adm. Căpitan. Ovid Constantinescu

AL VLAHUȚĂ

S'au împlinit în luna Noembrie a. c. zece ani dela moartea scriitorului Al. Vlahuță.

În vârtejul actualității, comemorarea lui la fel ca și a marelui Eminescu, pe care l'a iubit și prețuit ca nimeni altul, a trecut aproape nevăgât în seamă.

Ici, colo, câteva glasuri stinghere, câteva societăți de cultură, fără concursul oficialității s'au ridicat să-i preamărească memoria.

În viață, Vlahuță, n'a cerut și nici n'a ținut să ajungă la situații înalte. A trăit retras, în mijlocul a câțiva prieteni (Delavrancea, Coșbuc, Gorun) și'n tovărășia celor umili și slabi, pe cari i-a descerit în toată suferința lor, aproape ca nici un alt scriitor român.

El a înțeles că adevăratul scriitor nu-i decât un semănător de idei în sânul poporului, un luptător ce trebuie să lupte pentru progresul și binele poporului. Și toată viața nu i-a fost decât o luptă, o luptă nerăspălită de cea oficialitate de care se dăpărta aproape cu teamă, dar o luptă de adevărat apostol mai ales în vremurile de grea cumpănă pentru noi români (1907 și 1917).

Moldovean din naștere, a trăit mai toată viața în Muntenia. A călătorit prin toată țara și ne-a dat cea mai bună geografie poetică a noastră «România pitorească». A scris o mulțime de articole de ziar, schițe, nuvele, un roman, o biografie a pictorului Grigorescu.

A luat parte la mai toate mișcările literare din țară, a fondat și condus unele din revistele hotărâtoare în viața culturală și'n formarea unor scriitori. («Viața», «Semănătorul», «Lamura»).

Lubia viața cu pasiune, viața plină de necazuri și decepții la tot pasul, și avea o teamă de moarte, de veșnicia vieții viitoare. Aceasta se observă în nuvelele sale, în romanul «Dan» dar mai ales în poeziile sale. Eu o lacrimă de-aicea nu mi-aș da-o pentru toată veșnicia vieții viitoare». Lubia pe țaranul român — el însăși fiu de țaran — căci vedea în el pe «singurul depozitar credincios care păstrează cu sfințenie moaștele neamului său obiceiurile, graiul, legea, și bunele apucături moștenite dela străbuni». Îndemna pe toți la muncă, la «făcuta muncă, sfânta muncă» și își da seama de realitatea lucrurilor. În poezia «1907» una din cele mai bune poezii scrise: «Minciuna stă cu regele la masă».

În timpul războiului pribegea cu o căruță țărănească prin Moldova, dela Bârlad spre front, contribuind prin grai și scris la victoria neamului nostru, la nădejdea «clipelor de liniște» ce vor veni. De multe ori își scria articolele bolnav, fiind culcat între perne, dar nu se văita niciodată, căci privea aceasta ca o datorie a

scriitorului, și avea speranță în victoria noastră. Suferințele războiului și cele din tinerete îl copleșiseră.

Cu puține zile înainte de a muri, se înapoiase dela Câmpina în odaia sa din Bulevardul Academiei, Buc. Celor cari veneau să-l vadă le spunea: «E bine să mori în casa ta, și de aceea nu am avut liniște, până nu m'am întors». Știa ce-l așteaptă și le privea pe toate cu resemnare.

Noaptea din urmă și-a petrecut-o cetind verzuri italienești, minunându-se de frumusețea binelui și bogăția imaginilor. Ultimele cuvinte i-au fost: «Alexandru Vlahuță, scriitor».

Vlahuță a fost un adevărat «om», un îndrumător, un propovăduitor al cuvântului, un semănător de idei, un adevărat apostol care și a făcutor datoria așa cum a înțeles-o el. Era unul dintre acei, cari seara putea să-și numere, fațele bune făcute'n timpul zilei, și vai, puțini au fost ca el, dar și mai puținii sunt azi!

Gh. S. Marinescu

Bălți

Nu de mult în ziarele rușești și românești se zvonea că Episcopul Visarion al Hotinului demisionează din postul său. Mulți cetind despre aceste zvonuri stau pe gânduri, cum se poate, că un Episcop tânăr și plin de putere trupească și sufletească energic să se retragă la o mânăstire pentru odihnă, de care el încă n'are nevoie? O eparhie nouă cum este a Hotinului anume are mare nevoie de un episcop energic și iubitor de muncă cum e în realitate Ep. Visarion.

Dacă s'ar întâmpla ceva la fel, aceasta s'ar explica pe motivul, că Prea sfințitul Visarion a pierdut curajul de muncă, văzându-se lăsat la voia întâmplării fără sprijin și ajutor din toate părțile. Cinci ani a trecut dela înființarea episcopiei Hotinului și până în prezent n'avem nici biserica catedrală, nici lo uința proprie pentru episcop și consistor. Delegații peste delegații se trimit la București după bani și acolo stereotip, ne răspund «nu sunt bani».

Forurile înalte ar trebui să fie mai atente față de o eparhie nouă, care trăește în împrejurări grele și are mare nevoie de organizare solidă, ce nu se poate face fără bani. Dacă statul s'a hotărât și înființează o eparhie nouă în nordul Basarabiei, atunci trebuie să se gândească la nevoile ei, acoperindu-le la timp și suficient.

Profesor Ec. St. Bălțeanu

Care sunt strămoșii calului?

Strămoșii calului, au apărut pe vremea Terțiarului în America de Nord.

De aici au trecut în America de Sud și în Asia, care pe vremea aceea era legată de America printr'o limbă de pământ c'am prin dreptul peninsulei Alloscom. Pe la sfârșitul erei terțiare, genul calului s'a strâns complet în America, din ce cauză nu se știe și apoi în timpurile noi a fost introdus la Europeni. A rămas însă în Asia și, din diferite specii sălbatice din Asia, omul s'a ales cu calul și asinul.

Numeroasele forme sălbatice există și astăzi prin centrul Asiei, Tibet, etc.

Care dintre aceste forme a fost domesticit?

Pe la triburile de Kirgiji din Asia există un fel de cal sălbatice numit — Equus Prjevalski — descris de călătorul Prjevalski (1879). E un cal mic cam asemănător rasei Panej din Islanda.

Culoarea variază după teren, în genere gris-pal-cafea cu lapte, pe burta aceste colorii sunt mai deschise. Urechii mici, coama ridicată neagră, coada c'am de la jumătate cu păr. Trăesc în herghelii câte 5—15 indivizi sub conducerea unui armăsar mai bătrân. Mongolii prind mănji de câteva zile și-i alăptează la epe domesticite. Ei bine! Acest cal se consideră astăzi ca strămoșul raselor domestice.

Sub influența factorilor biologici, adică felului de trai, s'au născut din el toate rasele orientale de cai mici arab etc., ce se găsesc în Estul și Sudul Europei, Rusia, Nordul Africei etc. Rasele grele de cai de povară, probabil că se trag dintr'un alt cal sălbatice, ce a trăit în Europa până prin secolul XVI-lea.

Comparând actual cu strămoșii lui din trecut, se înderează și mai mult, că el este un produs complet al mediului, adică locului unde a trăit și al trebuințelor civilizației.

În America de Sud, Argentina, etc. se găsesc și astăzi niște cai sălbatice numiți — Cimarones — Mustangi. Aceștia însă sunt niște cai sălbățiști, proveniți din caii pe care i-au lăsat locuitorii din Buenos-Aires în secolul XVI-lea, când au părăsit orașul din cauza focului.

Acești cai s'au înmulțit atât de mult și făceau stricăciuni atât de mari culturilor, încât guvernul a trebuit să ia măsuri pentru stărpirea lor.

În Asia se mai găsește o formă de cal sălbatice numit — Tarpan — cam asemănător lui Equus Prjevalski. În Africa pe malurile Nigerului se alină o altă formă sălbatice numită — Rumarh — Speciile înrudite cu calul (Equus Cabalus) sunt: asinu, (Equus Asinus) și Zebra (Equus Hippotigris).

I. Gh. Lucescu

Bogatu, de patru ori a vărsat sânge nevinovat. Când au dărâmat crâșma au găsit în pivniță oasele piciorilor și coastele și țigvele. Deacolo se trage blestemul, Dumnezeu nu doarme. El știe ce este în inima noastră. El știe gândul nostru cum știu eu că în litra asta este rachiul.

Dar nu mai este nici rachiul, ia mai umple-o odată bățeale! Când eșeam pe dealul vâlcele. Nilor auzeam vorbindu-se că Iordan n'a putut să moară până când nu s'a dus în beci ca să mai pună o lopată de țărână peste cei care le vărsase sângele și le luase banii. Boerul Cucuruz zace'n beci la Iordan, Dumitrache bancheru, Iorgu Dragomanu și Marin Dobacu acolo și-au găsit mormântul, în beciul lui Iordan. Acum vezi cum s'a ales prafu? Toți copiii au murit, casele au ars, pământul lui a încapat pe mâini străine, zici că-ți ține de cald averea făcută în felul acesta? uu-ți ține, se spuieră ca prafu'n

vânt, arde, rămâne pe mâini străine. Să fim cinstiți că Dumnezeu are grijă de noi cum are de toată lumea, de toate pășărelele care nu au de unde să mănânce iarna pe gerul de foc. Să fim cinstiți, să bem un cinzec de rachiul, să stăm de vorbă, să ascultăm lăutaru, dar la urma urmei, gândul să ne fie îndreptat spre Maica Domnului și cu Ea în gând să mergem la vatra noastră să ne hodinim oscioarele Noroc, Domnu'ntr'ajutor, «Amin și să ne mai zică ceva, de inimă albastră, că prea am fost necăjiți toată vara.

— Să zică una așa, bătuță, să mi se aprindă o leacă sfărul călcăilor.

Cărăru, cu coatele pe masă cu capul între mâini, cu scripa în colțul mesei de cum termină cântecul, rămase trist, pe gânduri de parcă venise anghina peste el.

— Ia zi măi, o ghibla să se aprindă opinca pe podea. Zi,

mă, necăjitele un brăuleț să vedem ce mai pot obielele mele. Cărăru îngâlbenește ca turta de ciară.

— «Zic mânca-te-ăș, dar mă doare inima... Și Cărăru abia luă dipla și începu brăulețul pe șase.

— «Aci una... aci două... aci trei... aci patruzeci și trei... una una... două două... trage cioară că s'a aprins călcașele, zise Florea bătând dușumeaua.

— Trosc... hăc... hasta nu-i d'a bună, plesni, și badea nu mai are halta...

Cântă cocșii Floreo, afară urlă vântul, în litră rachiul s'aprinsese și arse!

— Ba s'aprinsese înficiați la tine, văzii eu după cum depănai din picioare.

— Tu nu'nțelegi mă, acum cântă cucumelele, ce dacă beau, treaba mea, n'are nimeni nimic cu mine. El a omorât patru ca să fure paralele, eu slavă Domnului...

— Tu, și tu ai fost un hoț, ba încă ce hoț, căsoaia turcului cine a spart-o?

— Să nu grăești că-ți croesc capul zise Vâlceleanu scărșnind din dinți. Poveste veche asta de pe vremuri, de pe când eram ce eram și ce eram eu tu nu ai fost și ce sunt eu tu nu ești.

Florea îl privi drept în ochi.

— «Ce erai tu, un hoț, ce ești tu, un hoț, stupii pădurarului cine i o luat, via crainicului cine a tăiat-o, ce ești tu? — un hoț...

— Să mă trăsnească Dumnezeu dacă nu te-o pune bine, scărșni vâlceleanu bătând cu pumnii'n masă.

— Să te trăsnească Dumnezeu și să te ia și Dracu și să te pedepsească după faptele tale; ia mai pune o litră pentru mine jupâne, cu oameni de știa fac eu rău că-mi bag în car.

— Tiii Floreo, Floreo, să dea Dumnezeu să fie bine, dar, de... — Eu, da știu, știu când... când a furat stupii, da știu... mi-a dat

și mie unul... se auzi băgând cărăru, prin somn, căci mai de osteneală, mai de băutură căzuse cu capul pe masă.

— «Na, auzi mă, știe și țigaru asta când ai furat stupii pădurarului.

— Ce? țipă ca ars vâlceleanu, când auzi că este dat pe față de însuși martorul care i prinse asupra faptului. Ce zici? Minți, vrei să mă bagi în ocnă? vrei? — te văd eu că vrei, Cărăru, țigane, n'auzi, ești mort, apoi dacă nu ești vei fi, țipă Niță trubanduru de răsunară sticlele goale prin ralturi.

Cărăru, speriat de țipetele Trubadurului, sări în sus buimăcit și fixând cu ochii pe Niță scoase un țipăt incurcat:

— Tuuustupiiii...

— Voi în ocnă pe mine?!! — și vărând mâna în brău scoase pistolul și învărtindu-se îl îndreptă în pieptul lui Cărăru care din trei descărcături îl făcu grămadă sub masă, apoi căută cu ochii

pe Florea care o sbughise pe ușe să dea alarma.

Făcu patru pași mari până'n pragul cărciumii și prin negura nopții descărcă pe urma lui Florea două focuri, apoi își puse pistolul la brâu și se așeză la masa unde litra de rachiul se răsturnase.

— «Da... Iordan a omorât patru ca să le fure paralele, eu omorâi unul ca să scap de ocnă; scapă el... scapă Floreaa și nu trebuia, întâi pe el trebuia... acum totul s'a sfârșit, fie ce-o fi — și ridicându și ochii, care sclipeau ca doi ochi de vulpe, rămase cu ei fixați la scripa lui Cărăru care căzuse pe dușumea cu coardecle'n jos.

— «Și cântecul tău... va rămâne... să-și bată joc nebunii de el.

Vântul isbi în zăbrelele feres-trelor, via a pustiu. Cucuvea se auzi buhăind într'un carpen din marginea pădurii. Jupânul trecând pe după țighea, lovi cu

piciorul dibla lui Cărăru, coarda de sol vibră lung...

«Și-am să las cu jurământ «Cine m'o băga'n pământ...

Niță Trubaduru rămase cu coatele pe masă, cu capul pe mâni, așteptând par'că să vină legiutorul ca să-i dea sentința. Deodată ridică ochii spre ușe. Vântul lovi în obloane. Niță, dacă văzu că nu intră nimeni își întoarse privirea spre Cărăru, îl privi lung... și îngână cu capul între palme:

«Scripa ta plesni... inima-ți încremeni... vântul urlă... și tu nu mai îngâni cu dănele... Cucuvea cântă de capul lui Florea... și căzu cu capul pe masă...

PRIMUM SCHIMB CU ORICE GAZETA

Stâlpul răutăților

Mi-aduc aminte că în timpul marelui război, circula prin Moldova o poveste plină de tălc: un soldat care furase o piele de bou, a fost condamnat la douăzeci de ani muncă silnică. După pronunțarea sentinței însă, militarul soldat grăi: «am furat o piele de bou și am fost condamnat la douăzeci de ani, iar Dumnezeu a vândut întreaga țară dușmanului și s'au dat cincini ani de muncă ușoară. Vă rog să-mi adăogați și cei cincini ani de vânzătorului mie, umilului soldat, de atâtea ori înghețat în adâncul tranșelor și să lăsați liber pe vânzătorul țării noastre».

Și povestea aceasta, adevărată, găsește o tot mai largă aplicare în zilele noastre pline de sbucium. Se dau la iveală tâlhării din lumea mare, se face vâlva în jurul cutărei fraude de milioane, se scriu articole îndrăznețe la ziare, se pornește anchetă serioasă și nu întotdeauna adevăratul vinovat își ia pedeapsa meritată. Aceasta în lumea mare.

Tot așa însă, dacă nu mai rău, e în lumea celor mici, în lumea celor de jos. Certuri, bătaii, furturi îndrăznețe, tâlhării la drumul mare și crime înfiorătoare, toate acestea se săvârșesc în mijlocul nostru, sub ochii noștri, fără rușine de oameni și frică de legi ori de Dumnezeu. E o întrecere între cei fără de lege, în a face răul și în a svârli pe aproapele în văltoarea suferinței. Și din răul de azi, poporul merge spre răul de mâine, care e mult mai grozav decât este astăzi.

Ne trebuie caractere, și caracterele n'are cine le făuri. Școala — de multe ori — ne dă oameni neisprăviți, atât ca învățătură, cât și suleteste. Cu toate cursurile complementare și de aduție se vor găsi unii cari nu vor putea face o elementară socoteală și vor spune că județul cutare are de capitală trei stejari. Și în privința lormării caracterului, ce vină să-i găsești bietului dascăl — oricât ar fi de bun și muncitor — când exemplul vieții familiare a copilului e atât de trist și plin de îngrijorare!

Pe vremuri — erau alte vremuri și alți oameni — erau învățători mai puțini și parca își făceau mai bine datoria, că erau mai bine plătiți. Astăzi învățătorul nu-și mai face atât de bine datoria, pentru că luptă și cu sărăcia și cu analfabetismul și cu relele apucături și cu încăpățănarea unora dintre părinți, mai cu seamă din cei ce fac «politica». De aceea școala nu dă ajutorul pe care trebuie să-l dea.

Biserica, poate și mai puțin decât școala contribuie la îmblânzirea lumii. Bisericele — în majoritate — sânt pustii de credințioși în ori ce zi de sărbătoare. Doar câteva babe încovoiate și vr'un moșneag cu părul de zăpădat, din când în când dăca le mai caldă pragul. Un vânt de primenire bate în biserică noastră. Dar dacă lumea e dusă la câmp, la cârciumă, la întruniri politice, ori aiurea, cui să vorbească Preotul și pe cine să îndrumeze pe calea binelui pe care dela un timp au crescut buruienile și spini?

Disprețuitor de școală, căreia nu-i înțelege rostul, departe de biserică și de învățăturile ei, poporul crește așa cum îl vedem cu toții. Și răul se întinde și ticăloșile se tin lanț. Dar cel ce face rele, se lovește cu capul de legi și aici este toată greutatea chestiunii. Că lumea vede pe cel ce se lovește cu capul de legi, că nu și sparge capul de ele ca să se învețe minte, ci mai degrabă se mîdie legea și scapă răulăcătorul. Și vina cea mare e o găsesc avocaților cari susțin fărădelegile săvârșite de cei fără sulet și fără Dumnezeu. Nu știu care va fi părerea D-lui Avocat Copuz, dar cred că și Domnia sa e de această părere și am dori să-i auzim cuvântul, intrucât e mai acasă în această materie de cât în tãlăsul limbii românești, unde cel mai tare a rămas tot Păr. Scriban.

Poate va zice însă cineva: asta mi-e meseria, mă plătește și trebuie să-mi fac datoria. Dar până la plată și la meserie, trebuie să ne gândim că e în joc suletul nostru național care se umple de

lepra răutăților de fiecare zi și ne duce la pierzare.

Sunt unii avocați cari trăesc numai după urma tâlharilor și sunt unii hoți cari sunt mai familiarizați cu Tribunalele decât cu Primăria satului lor.

Dacă n'ar fi avocați susținători, lumea ar fi mai bună, furturile s'ar împuțina și crimele spăimântătoare ar scădea văzând cu ochii. Dar, când știe banditul că are pe Domnul cutare mare apărător, căruia deatâtea ori i-a dus curcani și miei și mii de lei cum să nu făurească în umbră planuri criminale, pe care să le pună în aplicare când va găsi timpul și locul? Și sunt atât de meșteri la cuvânt apărătorii, încât chiar pe făptuitor îl face să creadă aproape că nu el e făptușul.

Cine oare n'a asistat la judecarea proceselor și n'a rămas mirat de multe? Se judeca odată un proces. Cinci derbedei între 20—30 de ani, săvârșiseră o spargere. Faptul era complet dovedit, cu martori, corpuri delictive și atâtea dovezi zdrobitoare. Jandarmul descoperitor îi ținea de mână, prin însăși declarația lor. Intervenii însă un avocat de mânăntăia și prezintă lucrurile altfel, făcând vinovat pe șeful de Post care a «forțat» declarația «bănușilor» dar nu adevăraților spargători.

Alt proces. O femeie săracă chemase la bara justiției pe un bogătaş, care i cotropise pe nedrept singura bucațică de pământ. S'a prezentat femeia în haine ponosite și cu durerea în sulet, cerând dreptate. Dar a fost întrebată dacă are apărător. «De unde să am, păcatele mele, când nici la tren n'am avut să dau. Apărătorul cere bani și banii lipșesc dela mine. Mai bine m'ar înghiți pământul de vie!»

Și biata femeie a plecat, ducând mai departe o viață amară și plină de suferință.

Banul ochiul satanei. Puterea banului e atât puternică și pierzătoare. Mulțimea banilor scoate pe tâlhari din adâncul închisori-

lor și pe păgubaș îl afundă în gloata tâlharilor.

Marii escroci și bandiți, ca și borlașii de la sate totdeauna găsesc apărători și încă din cei mai de frunte avocați. E oare bine lucrul acesta? Se mai poate stinge răul vreedată din lume, ori se ajută cu bună știință lăfărie și perfecționarea lui? Cel ce primește pe hoț și lucrurile furate în casa lui, e gazdă de hoți și e pdepsit ca atare. Dar cel ce scoate de sub asprimea legilor pe gazdă și hoțul însuși, cum poate să fie numit, când el e cel mai vinovat, ca susținător al ticălosului învechit în rele?

E omenesc a suține pe cel lovit de năpastă. Când fără voce ai fost țărât într'o nenorocire, e bine să găsești un apărător. Dar când din săvârșirea răului îți faci o meserie, niciunui avocat nu-i face cinste să aperse o asemenea plagă socială.

De aceea ar trebui ca orice avocat cu sulet românesc, să nu mai susțină pe ticăloșii fără Dumnezeu, ci să-i lase în seama legilor noastre, cari sunt destul de bune. Dacă n'ar fi și unii avocați cari susțin răul și pe răi, atunci răutățile s'ar împuțina și țara noastră n'ar fi cunoscută numai în rău de popoarele pământului, cum e prin filmul cinematografic: «Manolescu regele escrocriilor».

Dar statul a dat pământ la oameni și pământul se poate vinde pentru a se acoperi laptele celor ce nu visează decât certuri și bătaii, furturi și crime fioroase!

Nu mai ești sigur pe agoni-seala ta, nu ești sigur pe viața ta. Ne-ar trebui un Viad Teșes crud și săngerous, care să svârle în țepă toată blestemata neghină a suletului românesc.

Dar vezi, că și atunci, mi e teamă că s'ar trage în țepă mai mulți «hoți de păgubași» decât hoți adevărați, din cauza unora dintre avocați fără sulet, susținători ai tâlharilor cari turbură viața locuitorilor pașnici.

Și în aceasta este stâlpul răutăților.

Ștefan Florescu

Prăpădul suletesc

Clipe de resemnare

Dumnezeu a dăruit omului: judecată, gândire, voință și diferite alte facultăți, cu scopul ca în viață, să poată trăi creștinește și să poată deosebi binele de rău, și răul de bine.

Prin urmare tot ce poate fi cinstit, blândejă, dreptate și viață corectă, sunt cunoscutele norme ale binelui, iar lăcomia, hoția, invidia, furtul și alte fapte care sunt pornite a se înfăptui cu ajutorul satanei sunt cerințele răului.

Dacă vieța martirilor noștri, cât și aceia a străbunilor a fost o netencetată luptă pentru înmulțirea binelui, ne mirăm cu o vie surprindere, de ce lumea de acum se întrece care mai de care, în a înmulți avuția prin furt, lăcomie,uciderea semenului pentru gusturi și alte porniri, care fac parte din casa răului?

Oare în lumea aceasta, nu mai e judecată, nu mai e resemnare, nu mai e teamă, nu mai e conștiință? Unde mergem și ce vroim?

Vroim moartea suletului sau fericirea trupului?

Vroim peire sau mântuire? Cu vieța de acum, se vede că e de bună fericirea pământescă, iar nu aceia în împărăția Domnului, unde nu se pomenește de durere și suspin. Acolo, sunt chemați înălțătorii și propoveduitorii binelui, iar nu acei — netrebniți — care sunt adepți ai răului, sunț aruncați lară vreo tãmãduire, în iadul diavolesc.

Lancezim și trăim conduși de irăul diavolului!

Tăria și solidaritatea unui neam e în plin progres, atunci când e biserică sa la înălțime.

Dacă ne lipsește credința, ne lipsește și unitatea suletescă, prin urmare morala și educația patriotică a unui popor depinde de felul cum e îmbrățișată biserică sa.

Frați de sânge și în Domnul, deschideți ochii mari și cugetați, unde stă adevărul!

La fapte!

C. Georgescu-Obreja

APEL CREȘTINESC

Pentru Biserica „Sf. Gheorghe” din Cerdac-Slănicul-Moldovei

«Cultura Poporului» s'a manifestat nu numai prin scrisul ei neprăhănit dar și prin fapte caritabile. Citirea gazetelor a sprijinit, cu jertfa lor bănească multe cauze sfinte. De aceea noi avem încredere în dărnicia cititorilor noștri. Creștinii din Cerdac-Slănicul Moldovei se roagă umiliți către cei cu dare de mână și cu inimă creștinească să-i ajute a-și reface Biserica distrusă de furia războiului trecut. «Cultura Poporului», și prin ea cititorii, nu pot rămâne stană de peatră la strigătul înduioșător al credincioșilor. Suma din urmă

lor săraci din Cerdac-Slănicul-Moldovei și de aceea deschidem o colecție în coloanele gazetei. Ceea ce nu poate face statul pentru Slăniceni, să facem noi.

Otrăndele se vor trimite pe adresa gazetei la București, cu mențiunea: «Pentru Biserica Sf. Gheorghe din Slănic». Numele și suma donatorului se vor publica în gazetă. Avem nădejdi mari în inimile dornice și creștinești ale cititorilor noștri. Să ne ajute Dumnezeu să sfirșim cu spor începutul încercării noastre creștinești. Fie Dumnezeu cu noi.

Lei 4.431

Altite și bibiluri

Monumente.—Expoziția Strâmbu.—Expoziția d-na Bednaric.—Conferențe, serbări, inaugurării.—D-șoara Mărăcineanu.—Filmul România Mare.—Amicii țăriiilor.—Casa femeii.—Liga Culturală.

De negăduit că, țara noastră, cu tot Babilonul politic, care e pe capul ei, cu tot falimentul nostru bugetar, mergem vertiginos spre progres, Statul, monumente, biserici, troițe, școli, caminuri, inaugurate zilnic; discursuri, tuas uri, banchete de ten-trebi ce pungă și mai ales ce sulet are românii?..

Expoziția picturii Strâmbu, care rămâne deshidă, în Sala Mozart până c. trez lănele lunii este o probă de știință în artă, de tact, de colorit, de semn, de t. t. lului de subiecte, de lumini și de umbre, în cât acești penel ai artistului Strâmbu, imortalizează numele celui care azi e profesor la școala superioară de pictură, care e prietenul elevilor și și mândria țării noastre. E neîntrecut în aria lui Strâmbu. E bun, blajin, fericit când, din elevii lui, isbutește să scoată pictori de talent și... scoate, dar nu ca el.

Expoziția d-nei Bednaric. Când ești născut cu stea'n frunte, soartea pare să-i place să te isbească mai vârtos. Femeia pictor despre care mi place să mă ocup, are mâini universale; ce nu știe ea să mănuiască cu ele?

Acu, pentru cusături, fel de fel de instrumente pentru pi-rograuri, sculpturi în lemn, piele, aramă etc. penel pentru picturi și de jata aceasta, face o expoziție în Sala Mozart și isbutește admirabil; dar, femeile, măcar femeile, da-i vor ele vr'un concurs? Sacrificăvor o cutie de pudre Fougere pentru un obiect de artă ori un tablou de d-na Bednaric, că ea are casă și d. i. copii.

Conferențele serbările, inaugurările, dacă vrei a te ține de toate, mori de mbulzeală și de discursuri banale, te desguști de

dorul ariviștilor fără talent și fără jertfe pentru acest scop.

D-șoara Mărăcineanu. O fată fără avere, fără sprijin, ajunge celebră la Paris. D'avea avere ar fi ajuns l. Bine că ne putem mândri și noi măcar cu una.

Filmul România Mare dela Teatru Național a fost o revelație pentru cei cari cunosc mai bine Nissa și Monte-Carlo decât țara lor. Bine ar fi ca Ortodoxele, ele, tot ele, să stăruiască a fi trecut filmul peste hotare, astfel încât măcar din ei, să se știe că suntem de bog-ți și'n același timp și păcătoșie și pe noi de lăsam ca lăptele și miera de la noi să le mănânce st. enii!..

Amicii țăriiilor. D'o bucată de vreme avem numai amici!.. Vai, și, de iam căutăm pe sub haine, la toți am găsi câte un stilet, ori câte un revolver, pentru biata România-Mare.

S'ancetăm a da banii noștri acestor societăți fără interes pentru noi de cât să le acordăm sprijin, bani și banchete și ei, să ne spioneze să critice și să ne ponegrească.

Casa femeii. Casa femeii s'a înălțat mai degrabă de cât palatul Ligii Culturale și de cât al Tinerimii. În ea să săvârșesc lucruri minunate: hrană fizică, hrană psihică.

Sâmbătă s'a sărbătorit savanta Ștefania Mărăcineanu și'n cinstea ei au închinat la o masă colegială femeile d'acolo cari, au ca deviză: Toate pentru una și una pentru toate.

Frumos!..

Liga Culturală. Merge, merge cu mărăcinele prin aratura, ar merge și mai bine, dacă n'ar fi bolnavă de dochiu. Cine o conduce să și alegă oamenii și mai ales femeile... La cele compromise să nu li se mai dea'n palat rând la vorbă!..

Smara.

Ursul și Vulpea

Fabulă

Pe o vale frumoasă și cu flori smălțuită, își avea viziuna un urs și o vulpe.

Vulpea, vrând a mânca miere și neștiind a o scoate din stup se gândi la cumătrul său ursul care știa să o scoată.

Dar cum să facă ca să nu dea parte și ursului? Planul fu repede făcut și grăbită vulpea se îndreptă spre locuința ursului.

Ajunghând aci bătu la ușă. —Hei! cumetre ești acasă? —Da cumătră! dar unde să fiu? —La eși până afară să-ți spun ceva!

—Dar intră și tu'năuntru. Vulpea intră înăuntru, și spuse ursului scopul vizitei ei. Ursul care era flămând, primi numai decât condițiunea, și porniră spre locul unde se afla comoara ascunsă.

Mergând ei împreună, iată că ajunseră la stup. Ursul care se pricepea de minune la desfacerea stupilor, îl desfăcu imediat și scoase miera afară, apoi plecară amândoi spre viziună.

Vulpea, pe drum se făcu c'a pierdut dopul dela cavatul unui cioban, în ajun și pe care trebuia să-l dea înapoi, că dacă nu, va fi de cojoțul ei. Și începu a se vâicări, cum era mai rău. Ursul, fiindu-i milă de vulpe, trânti un tei la pământ și începu a-i scoate inima, apoi băgă mâna după inima teiului, iar vulpea ținea cu un topor.

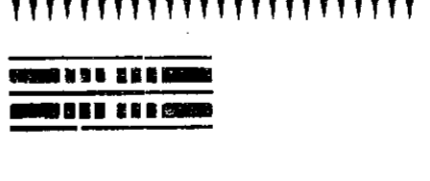
Pe când ghiarele ursului

erau mai adânc băgate în copac, vulpea scoase toporul, lăsând pe urs cu mâinele agățate înăuntru.

După aceia vulpea, puse mâna pe miere, și p'aci îi fu drumul iar ursul rămase răbdător muncindu-se a-și scoate mâinele din copac.

Morala: Mulți din omenirea noastră, cărora le faci un bine, ei îți fac întocmai ca vulpea, care după ce s'a văzut asigurată de miere, a lăsat pe urs prins de copac cu mâinele.

Ionel Demetrescu — Gălești.

Un Castel

INFORMAȚII

Din Țară

Din Străinătate

Cum moare un bețiv. Locuitorul Tudose Gașu din Morozeni, lângă Chișinău, fiind beat, a vrut să scoată vin nou dintr'un butoi descoperit. Aplecându-se însă prea mult peste marginea butoiului, a căzut în el și s'a înecat. Iată o moarte de bețiv. Feriți-vă dar de beție.

Recăsătorirea preoților văduvi. — Se știe că în congresul preoților, care s'a ținut în O. tomvrie, preoții văduvi au cerut, între altele, să li se admită recăsătorirea.

Acest dezerat a fost înaintat congresului național bisericesc, care declinandu-și competența, l-a trimis înaintea Sinodului.

Chestiunea va forma obiectul desbaterilor într'o ședință viitoare a Sinodului.

Înalțul prelat P. S. Mitropolit Gușie al Basarabiei, a declarat însă că: «Sf. Sinod nu va aproba sub niciun cuvânt recăsătorirea preoților». În ce privește această chestiune P. S. Sa se va opune, pentru că această problemă depășește cadrul atribuțiilor unui Sinod național. Singur, un Sinod ecumenic poate soluționa problema, pentru că ea propune însăși schimbarea canoanelor.

Sărbătorirea I. P. S. Patriarh. — În ziua de 31 Decembrie se împlinește zece ani de la alegerea I. P. S. Patriarh Regent Mitron, ca mitropolit. Guvernul a hotărât să sărbătorească această zi. L. a d. a. t. a. d. e. maș; sus, în toate bisericile din țară se vor face slujbe, în sănătatea I. P. Sale.

Mort de băntură. — Nu bând singur, de neștiință, ci omorât chiar de părinții săi, care l-au luat la o nunta cu alți nuntași și i-au dat copilului lor de a băut, făcând haz pe socoteala lui. Dându-i însă prea multe pahare, copilul a murit. Și era numai de 7 ani. Fapta aceasta s'a petrecut în Constanța.

«Cultura Poporului» în America. — În ziarul Românilor din America, intitulat «America», ce apare la Cleveland-Ohio, a apărut în ultimul număr un articol al I. P. C. Athim. I. Scriban cu numele: «Ce-or fi făcând Missele?» și care a fost publicat în «Cultura Poporului».

Ne pare bine să vedem din partea fraților noștri de peste Ocean că știu a se folosi de activitatea ziarului nostru.

Glas de noapte

Noapte lină,
Nemărginire senină;
Din câte stele ai
N'aș vrea să-mi dai
De cât steaua inimii mele
Ce poartă și'n ochi stele...
Dar,
In zadar
O cer adâncului
Noptii; sus unde
Ochiul nemernic abia pătrunde
Ea nu-i...
O frumusețe de-atâtă rară poezie
Nu poate de cât prea rară să fie!
Și, cum mă topește ea cu privirea,
De-mi răscolește adânc simfonia!..
Ce dulce-i raza de lună
Când imprumută scântei
Din negrul ochilor ei!..
Noapte, prietină bună,
Luceferi călători,
Ce vă topiți în zori,
Voi știți cât mi-e de dragă!..
Viațăntreagă
Aș da-o să fiu o clipă iubit
Lângă dânsa și cu dânsa fericit...
Dar, întineric!

Crestei; în noapte
Mă prinde farmecul
Morții — aud șoapte
De dor
Ce-mi spun, că am să mor...
Facți, ce plutiți în eter,
Destipți-vă lăsați gol mare pe cer,
În jurul ei raze formați
Zile-i luminați; —
Faceți-o, pe cât e de frumoasă.
Să fie și dăoasă!..
Dincolo de înălțimi,
Până'n adâncimi,
Arătați i cerul pustii,
Ca să vadă
Să creadă,
Cum e sufletul când nu-i iubit!..
Adâncimi ale seninului
Descoperiți-i adâncurile chinului
Meu; iar, de nu,
Tu
Hau și sufărșit,
Pune zilelor mele sfârșit!

N. Beldiceanu (tatăl)

Cel mai frumos DAR pentru Sfintele Serbători ale Crăciunului și Anul Nou este un abonament la ziarul «CULTURA POPORULUI»